

А.Я. Кононюк

ВЕСЕЛИЙ АЛФАВІТ

- * веселий алфавіт
- * народ скаже — як зав'яже
- * скоромовки, чистомовки
- * вірші для розвитку
фонематичного слуху
- * загадки на риму
- * загадки
- * мовні загадки
- * потішки
- * графіка
- * заміни букву
- * допиши вірш
- * ребуси

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН

УДК 821.161.2(075.2)
ББК 81.2Укр я71
В38

В38 Веселий алфавіт / упор. А.Я. Кононюк. — Тернопіль :
Навчальна книга — Богдан, 2014. — 376 с.

ISBN 978-966-10-2669-7

У посібнику вміщено вірші, загадки, скоромовки, чистомовки, потішки, ребуси, прислів'я та приказки до всіх букв української абетки. Збірник можна використовувати на уроках навчання грамоти, у позакласній роботі, а також у сімейному колі.

Для вчителів початкових класів, вихователів дитсадків, студентів педагогічних навчальних закладів та батьків.

УДК 821.161.2(075.2)
ББК 81.2Укр я71

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

Навчальне видання

ВЕСЕЛИЙ АЛФАВІТ

Упорядник

Кононюк Анжеліка Ярославівна

Головний редактор *Богдан Будний*

Редактор *Марія Козяр*

Технічний редактор *Оксана Чучук*

Ілюстрації *Світлани Бялас*

Обкладинка *Володимира Басалиги*

Комп'ютерна верстка *Надії Магаляс*

Підписано до друку 19.09.2013. Формат 70x100/16. Папір офсетний.
Гарнітура Прагматика. Умовн. друк. арк. 30,55. Умовн. фарбо-відб. 30,55.

Видавництво «Навчальна книга — Богдан»
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК №4221 від 07.12.2011 р.

Навчальна книга — Богдан, просп. С. Бандери, 34а, м. Тернопіль, 46002
Навчальна книга — Богдан, а/с 529, м. Тернопіль, 46008
тел./факс (0352) 52-06-07, 52-05-48, 52-19-66
office@bohdan-books.com
www.bohdan-books.com

ISBN 978-966-10-2669-7

ISBN 978-966-10-2669-7

9 789661 026697

© Навчальна книга — Богдан, 2014

A *

* Порядок розміщення літер співпадає з послідовністю вивчення букв у 1-му класі.

ВЕСЕЛИЙ АЛФАВІТ

* * *

Голосиста буква «А»
Твій букварик відкрива.
Не одна вона іде,
А всю азбуку веде.
Як веселочка жива,
З букв складаються слова.

В. Гринько

* * *

Стали букви у рядок
І побігли в дитсадок.
Хто у них за ватажка?
Ну звичайно, буква А.

І. Січовик

* * *

Акація! Акація! Красиве деревце!
Своїм пахучим цвітом нагадує про це.
Хоч цвіт весело-білий, кора завжди сумна.
Не рвіть і не ламайте, бо — вколеться вона!

Г. Чубач

* * *

Апельсин, апельсин,
Сонця світлого син.
Був спочатку він зеленим
І між листям заховався.
Там недовго зостався —
Сонце вгледіло його,
Полюбило, мов свого:
Промінцями цілувало,
Йому боки зігрівало.
Теплоту він увібрив
І жовтогарячим став.

Н. Становська

* * *

Антон, Андрійко та Аліна
Найбільше люблять апельсини.
Артемко, Алла, Афанасій
Найбільше люблять ананаси.

С. Чугай

* * *

Альбатрос абетку мав,
Акулятам її дав.
— А-Бе-Ве, — акула-мати
Акулят навча читати.

О. Кононенко

* * *

Абрикоси зріють біля хати,
Агрus дозріває під віконцем.
Силу їм дає землячка-мати,
А красу і смак дарує сонце.

В. Ващенко, Н. Притулик

* * *

А крилатий наш лелека
Облітав краї далекі:
Африку і Аргентину.
Але любить Україну!

Л. Понеділок

Акула

Акула — це велика риба —
Живе в морськiм i океанськiм глибi.
У неї гострі зуби й дужий хвіст.
Акули треба людям берегтись.

С. Кузьменко

* * *

Айстра, абрикос, айва
Починаються на «А».
Айстра око всім милує,
Абрикос нам смак дарує,
Аромат дає айва.
Про здоров'я ці слова.

Т. Бойченко

* * *

Астроном вивчає небо
В телескоп щоночі.
Отже, Всесвіт бачить він
На власні очі!

К. Чурюмов

* * *

Буква Д — немовби дах,
Що зіп'явся на двох ногах.

Т. Коломієць

* * *

Ми побудували дім.
Буква «д», як дах, на нім.
І димар над дахом тим.
З димаря виходить дим.

* * *

Як зробити букву Д?
Дуже просто — як димар.
Піч затоплять, дим піде
І підніметься до хмар.

І. Січовик

ПОТІШКИ

* * *

Дрібний дощик-дивачок
Нам танцює гопачок.
Дім, дерева і доріжки
Допоміг помити трішки.
Ще й для дівчинки Даринки
Дощ залишив дві краплинки.

Л. Вознюк

Я такий збудую дім

Я такий збудую дім
В лісі над горбочком,
Щоб жили у домі тім
Білочка з грибочком.
Ще один збудую дім
На листку ромашки,
Щоб жили у домі тім
Павучки й комашки.
І такий збудую дім
На вершечку хвилі,
Щоб жили у домі тім
Чайки білокрилі.

М. Заєць

* * *

Дід Денис дарує дітям
Дуже гарні дудочки.
Вміє з дерева зробити,
Діти ж грають залюбки.

* * *

Вдарив грім над самим дахом...
— Парасолька, черепахо, де твоя?
Не знаєш де? Буде дощ...
— Нехай іде!
Хай грімкоче грізно грім —
В мене парасолька — дім,
Не намокну я у нім!

П. Засенко

* * *

Дунав дядько Никодим:
— Де це взявся в домі дим?
Дунав дядько: — Що робить?
Двері й вікна відчинить?
Доки думав Никодим,
Десь подівся з дому дим.

Г. Чубач

* * *

Із дощем «Де» подружила
Та з ним землю щедро мила.
І вже краплі дощові
Линуть з неба до землі.
Обмивають все підряд:
І дахи, й дерева, й сад...
Дмитрик від дощу тікає,
Дощ Дмитруся доганяє ...

М. Прокопець

* * *

Сів дракончик на балкончик,
З'їв фіранку і вазончик.
Ми дракона не злякались,
Тільки дзвінко засміялись:
— Заходи мерщій у хатку,
Будем їсти мармеладку!

І. Малкович

* * *

Десь взялися дикі звірі,
Дуже страшно заревіли.
Щоб подалі від біди,
Дременули, хто куди.
Тільки дятел не тікав.
Він довбав собі, довбав.

Г. Чубач

* * *

Хто на кухні тарілками торохтів,
Хто у ванні серед ночі хлюпотів,
Хто вишневе з'їв варення,
Хто торкнув за п'ятку Женю?
Щойно був і хутко зник?
Добрий дядько Домовик.

О. Кононенко, Н. Сулаєва

* * *

Дід Дельфін на дні
Відкрив для дітей садочок:
Дві пісочниці зробив
І з дошок грибочок.

ЗАМІНИ БУКВУ

Наш Данило лісоруб.
Він спиляв старезний **ч**уб.

І. Січовик

ДОПИШИ ВІРШИК

* * *

Тоненьким прутиком з вербовим котиком
Себе вітаємо ... (*легеньким дотиком, ма-
леньким ротиком, пухнастим хвостиком*).

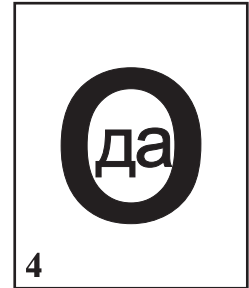
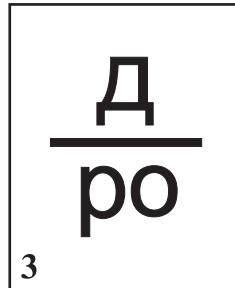
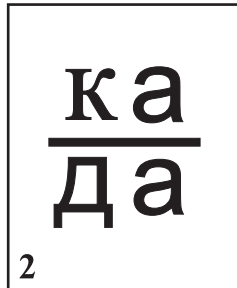
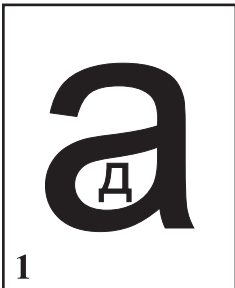
М. Хоросницька

* * *

Хто грибів нам дасть у кошик?
І луна сказала: ... (*«Дощик!»*,
«Горщик!», *«Борщик!»*).

А. Кононюк

РЕБУСИ

Ж

1. журнал, 2. вуж, 3. жовток, 4. журавель, 5. жнива, 6. жовтень, 7. вежа, 8. живіт, 9. жайвір, 10. подорож, 11. пожежа, 12. нажива, 13. пожива, 14. жайвір, 15. наживка, 16. пейзаж, 17. довжина, 18. жайвір, 19. живопис, 20. свіжість, 21. жертва, 22. пожежа, 23. знижка, 24. пожива, 25. вождь, 26. загорожа, 27. держава, 28. пейзаж, 29. репортаж.

Ш

1. шовк, 2. шавлія, 3. шапочка, 4. вишня, 5. нашійник, 6. вишня, 7. розкіш, 8. вірш, 9. волошка, 10. зошит, 11. вишивка, 12. лівша, 13. швачка, 14. пошта, 15. вишивка, 16. вишивка, 17. лівша, 18. порошок, 19. товариш, 20. подушка, 21. Шевченко, 22. посмішка, 23. шедевр, 24. пошана, 25. вершник, 26. поштовх, 27. вишка, 28. замша, 29. ківш.

Ї

1. воїн, 2. поїзд, 3. їзда, 4. виїзд, 5. мозаїка, 6. заїзд, 7. мозаїка, 8. приїзд, 9. Ївга, 10. Зінаїда, 11. виїзд.

Ц

1. мізинець, 2. церква, 3. цвіркун, 4. цвях, 5. цвіль, 6. цвях, 7. вівця, 8. полуниця, 9. церква, 10. зайці, 11. гравець, 12. цвіт, 13. вулиця, 14. нація, 15. гравець, 16. цапок, 17. нарцис, 18. полиця, 19. олівець, 20. левиця, 21. рукавиця, 22. кравець, 23. швець, 24. порція, 25. кварц, 26. різець, 27. вовчиця, 28. залізниця, 29. Чернівці.

Ю

1. ювелір, 2. завірюха, 3. ювелір, 4. віслук, 5. верблюд, 6. ювілей.

Є

1. Європа, 2. поєдинок, 3. Євдоким, 4. Єва, 5. Євген, 6. євшан, 7. Єреван, 8. Євпаторія, 9. Єлизавета, 10. змієд, 11. заець, 12. Єврей.

Щ

1. щавель, 2. хвощ, 3. щавель, 4. вітрище, 5. видовище, 6. нащадок, 7. щасливець, 8. товщина, 9. щедрівка, 10. щипавка, 11. вогнище, 12. явище, 13. батьківщина, 14. гушавина.

Ф

1. портфель, 2. фазан, 3. світлофор, 4. нафта, 5. нафталін, 6. вафлі, 7. фінал, 8. зефір, 9. автограф, 10. фраза, 11. півфінал, 12. Афанасій, 13. алфавіт.

Дз

1. дзвін, 2. дзвоник, 3. дзвінок.

,

1. солов'ї, 2. під'їзд, 3. в'їзд, 4. з'їзд, 5. в'яз, 6. від'їзд, 7. в'юн, 8. об'їзд, 9. м'язи, 10. п'явка, 11. черв'як, 12. полум'я, 13. прив'язь, 14. зв'язок, 15. обов'язок, 16. пов'язка, 17. розв'язка, 18. перев'яз, 19. в'язка, 20. перев'язка, 21. зав'язь, 22. вим'я, 23. зап'ястя, 24. здоров'я.

ЛІТЕРАТУРА

1. Абетка /Упор. І. Малкович – К.: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2001.
2. Абетка котиків та киць. – К.: Грані-Т, 2007. – 72 с.
3. Азбука в загадках. – К.: АСТ-ПРЕС-ДІК СІ, 1999.
4. *Бойченко Т.* Абетка здоров'я. – К.: Освіта, 1997. – 71 с.
5. *Вознюк Л.* Чарівні літери. Вірші. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2005. – 32 с.
6. *Довжик В.* Вчать абетку кошенята: Вірші. – К.: Махаон, 2001.
7. *Заєць М.* Линів млин. Вірші. – К.: Веселка, 1991.
8. *Зевако В., Непийвода С.* – Цікаві завдання з української мови в початковій школі. Посібник для вчителя. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2004.
9. *Зубицька Н.* Абетка зеленої планети. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2002.
10. Журнали «Розкажіть онуку», «Початкова школа».
11. *Кондратенко М.* Кожна буквочка хвалилась... – Львів: Плай, 2003.
12. *Кононенко О.* Абетка. – К.: Спалах ЛТД, 1997.
13. *Король П.* Чарівні двері. – К.: Веселка, 1993.
14. *Кравчук В.* Ліниві чобітки. Вірші для дошкільнят і молодших школярів. – Тернопіль: Джура, 2003. – 8 с.
15. Малятам про фахи. – К.: АСТ-ПРЕС-ДІК СІ, 2000.
16. *Понеділок Л.* Азбука для малят. – К.: Махаон-Україна, 1999.
17. *Прокопець М.* Мандрівна абетка. – Львів: ТЗОВ «Аверс», 2000.
18. *Романченко М.* Максимкова абетка: Акrostихи. Для дітей дошк. і мол. шк. віку. – Львів: Каменяр, 1988. – 32 с.
19. *Сенатович О.* Українська віршована азбука // Вільне життя. – 8 серпня, 2008.
20. *Січовик І.* Весела грамота. – К.: Велес, 2004. – 64 с.
21. Українська абетка: Зб. абеток: Для дошк. та мол. шк. віку /Упорядник Н.В. Кир'ян. – К.: Веселка, 1996. – 351 с.
22. *Хаткіна Н.* Мови чисте джерело. – Донецьк: ПП «ЦСО», 2004. – 216 с.
23. *Ходос С., Ходос Ю.* Абетка тваринного світу. – К.: ПП Павлім, 2000.
24. *Хохлов В.* Абетка. – К.: ГРАНД, 1998.
25. *Храпач Г.* Абетка віршована для дітей. – Хмельницький: Поділля, 1993. – 32 с.
26. Цікавий алфавіт /Упор. Н.О. Будна, З.Л. Головка. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2006. – 360 с.
27. *Чубач Г.* Весела книжечка. – Донецьк: Сталкер, 2003. – 64 с.: іл.
28. *Чурюмов К.* Малятам про фахи. – К.: АСТ-ПРЕС-ДІК СІ, 2000.
29. *Якименко С.* Абетка, логіка, математика. Методичний посібник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2001.
30. *Ярешко Л.* Алфавітні скоромовки, ребуси примовки. – Чернігів: Десна, 1992. – 32 с.

ЗМІСТ

А.....	3	Г.....	223
У.....	9	Ч.....	231
О.....	15	Й.....	245
И.....	25	Х.....	253
М.....	33	Я.....	265
І.....	43	Ж.....	277
Н.....	51	Ш.....	289
В.....	57	Ї.....	301
Л.....	69	Ц.....	309
С.....	81	Ю.....	319
К.....	95	Є.....	327
П.....	109	Щ.....	335
Р.....	123	Ф.....	345
Т.....	135	Дж.....	355
Е.....	147	Дз.....	361
Д.....	157	Апостроф.....	365
З.....	171	Відповіді	
ь.....	187	до ребусів.....	371
Б.....	197	Література.....	375
Г.....	209		

